

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNDE PSİKO-SOSYAL EĞİLİMLER (Mimar Sinan Üniversitesi Öğrencilerinin Aile ve İş Beklentileri)

*Müzeyyen GÜLER**

Giriş

Genç, bedensel, sosyal, psikolojik ve ekonomik yönleriyle hızla gelişen ve sosyal olgunluğa erişen kimsedir (Gökçe, 1984, s. 5). 15-24 yaşları arasında toplumsallaşmanın çeşitli boyutlarını ard arda yaşar. Çocukluk, gençlik, yetişkinlik, yaşlılık gibi gelişim dönemleri içinde en hızlı değişenler ilk iki dönemdir. Psikolojik ve sosyolojik açılarından en sorunlu olanlar da bu dönemlerdir.

Gençleri sosyolojik açıdan, üniversiteli gençlik, öğrenci gençlik, işçi gençlik, köylü veya kentli gençlik gibi gruplara ayırabiliriz. Kültür içinde kendine özgü özellikleriyle bir alt kültür grubunu oluşturan gençleri ayrıca alt gruplara ayırmak mümkündür (Çelebi, 1991, s.391-392; Yörükoğlu, 1985).

İşçi, köylü veya çalışan gençlik grupları yetişkinlerden pek farklı düşünülmeyen toplumsallaşmasını kısa sürede tamamlamış alt gençlik grupları olarak kabul edilir. "Bağımlı gençlik" statüsündeki bu gençler ailenin ve yörenin değerlerini benimseyerek yetiştikleri için, "kimlik bunalımı" nı pek yaşamamaktadırlar. Onlar için ancak ortam değişimi uyumsuzluklar yaratabilir (Çuhadaroğlu, 1989, s.35). Davranış kalıpları yetişkinlerden pek farklı olmayan, özellikle köylü gençlik bir önceki kuşağın özelliklerini ve davranışlarını taklit ederek hatta benimseyerek yaşamlarını sürdürmektedirler. Böylece yetişkinlere daha çok benzemektedirler. Bu da üretkenliğe geçişi ve doğa ile etkileşimi kolaylaştırmakta ve hızlandırmaktadır (Çelebi, 1991, s.376-377). Bir "uzatılmış gençlik" dönemi yaşamadıkları için, özellikle de gençlik bunalımlarının kaynağını oluşturan cinsel engellemelerle pek karşılaşmadıkları için kırsal kesimdeki gençlik daha az sorunludur (Ekşi, 1979, s.12).

* Dr., M.S.Ü. Fen-Edeniyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü.

Doğal olarak onların da ulaşım ve iletişim araçlarının hızla gelişmesinden etkilendiğini, çevrelerinin giderek genişlediğini söylemek mümkündür. Artık köylü gençlerde yaşadıklarının yaşanabilecek tek yaşam biçimi olmadığını görmektedirler.

Diğer gençlik gruplarının içinde üniversite gençliğinin yeri ayrı bir önem taşımaktadır. Üniversiteli gençlik deyince ilk akla gelen dinamik, yenilikçi, sosyokültürel ve sanatsal olaylara karşı duyarlı, yetişkinlerden farklı bir gruptur. Üniversiteli genç toplumsallaşma sürecinde yöresel değerleri ve çocukluk döneminin değerlerini toplumun ulusal değerleriyle ve evrensel değerlerle uzlaştırmak böylece sosyal olgunluğa ulaşmak durumundadır (Özgülven, 1989, s.23-2).

Gerçekten de bazı gençler üniversite yaşantısını lise döneminden veya kendi yörelerinden getirdikleri değerleri yeniden gözden geçirme ve zenginleştirme fırsatı olarak görmektedirler. Buna karşılık birçoğu yeni ortamın getirdiği rol seçenekleri karşısında bocalamaktadır. Bu sentez yapmanın güçlüğü, daha bağımsız ve bilinçli olmanın sorumluluğu kimlik bunalımı yaratmaktadır (Özgülven, 1989, s.23; Atabek, 1989, s.142-144).

Çeşitli yıllarda üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalarda bu doğrultuda bulgular elde edilmiştir.

Güleç'in 1979-1981 yılları arasında yaptığı araştırmada Hacettepe Üniversitesi Mediko-sosyal Merkezine başvuran 220 öğrencinin %80'inin kimlik bocalaması içinde olduğu saptanmıştır (Güleç, 1983, s.23-25).

Güler'in (1983) Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi öğrencileriyle yaptığı çalışmada ise, 227 öğrenciye "Eysenck Kişilik Testi" uygulanmış, Dışadönüklük-İçdönüklük boyutunda normal puan sınırlarına göre öğrencilerin alt testlerin 4/7'sinde içdönüklük doğrultusunda puan aldıkları gözlenmiştir. Nevrotiklik boyutlarında da gençlerin sakinlik alt testi hariç diğer alt testlerde (7/8 oranında) normale göre duygusal dengesizlik yönünde yüksek puan aldıkları saptanmıştır.

Çuhadaroğlu (1989)'da Hacettepe Üniversitesi öğrencileriyle yaptığı çalışmada 52 gencin %35'inde anksiyete, %26'sında majör depresyon, %9'unda uyku bozukluğu, %9'unda da kişilik bozukluğu tespit etmiştir. Bu öğrencilerin dinamik yönden değerlendirilmesi sonucunda ise %72'sinin kişilik bocalaması içinde olduğu görülmüştür.

Bu bocalamaların kaynağını daha çok ailede arayabiliriz

Ailenin gencin dünü, bugünü ve yarınıyla ilgili belirleyiciliği çeşitli bakımlardan tartışılmaktadır. Bunların biyolojik boyutta olanlarını bir yana bırakarak ekonomik, sosyal ve psikolojik koşulların belirleyiciliğine baktığımızda çeşitli araştırmaların bulguları dikkat çeker;

a) Bilindiği gibi, ailenin sosyo-ekonomik durumu eğitim düzeyini belirlemektedir. Dar gelirli ailelerin çocukları yüksek öğrenim yapamamakta, kısa yoldan hayata hazırlayan meslek okullarını seçmektedirler (Tezcan, 1988, s.152-156; Gökçe, 1984, s.59-60).

Özcan (1988) Polis Akademisi -ki bu okul ara eleman yetiştiren ve kısa sürede toplumun alt sosyo-ekonomik ailelerinin çocuklarına meslek kazandıran bir okuldur- öğrencilerinin ana-baba öğrenim durumunun %90 oranında orta derece ve altı olduğunu saptamıştır. Baba mesleği olarak da %17,9 ile hizmet işlerinde çalışanlar en fazla yeri tutmaktadır (Özcan, 1991, s.223-225).

Ailenin sosyo-ekonomik yapısı gençlerin eğitim biçiminde etkili olduğu kadar eğitim sorunlarının da belirleyicisidir. Üniversiteye ulaşabilmiş gençlerle ilgili yapılan araştırmalarda, ilk sırada yer alan sorunlar daha çok beslenme, barınma vb. ekonomik sorunlardır (Baymur, 1969; Köknel, 1974; Özdemir, 1985; Kocacık, 1988). Üniversiteli gençlerin ekonomik sorunları onların çoğunun ailelerinin alt veya orta sosyo-ekonomik düzeyde olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Aile etkisi bunlardan öteye de geçmektedir.

Fırsatlar ülkesi A.B.D.'de bile sınıflararası geçiş pek kolay olmamaktadır. Kazanılan eğitimle birlikte çoğu kez sosyal sermaye -ki buna başta aile çevresi ve tanıdık kimseler girmektedir- iş bulmada en önemli rolü oynamaktadır. Aynı eğitimi gören gençler arasında ailesinin gücü daha fazla olanların diğerlerinin önüne geçtiği bilinen bir gerçektir (Kasapoğlu, 1991, s.578-579; Light, 1989, s.358).

Gençlerin bağlı buldukları aile koşulları onların düşünsel içeriğini de belirlemektedir. Anar'ın (1985) Hacettepe Üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada ailesi sosyo-ekonomik düzey bakımından farklı olan öğrencilerin değer profillerinin birbirlerinden farklılık gösterdiği saptanmıştır. Öğrencinin ailesinin gelir düzeyi azaldıkça kuramsal ve toplumsal değerlere, gelir düzeyi arttıkça ekonomik ve estetik değerlere önem verdiği gözlenmiştir.

b) Ailenin gençlerin davranışlarını sosyal ve psikolojik açıdan belirleyiciliği en az ekonomik boyut kadar önemlidir. Çocukluk ve gençlik yıllarında ana-babaya bağlılık gösterme dünyada olduğu kadar Türkiye'de de yaygındır. Bu durum daha çok modernleşmenin gerçekleşmediği geleneksel toplumlarda gözlenmektedir. Gelişme oldukça, ailenin geliri arttıkça, özellikle kadının eğitim düzeyi yükseldikçe, ailede çocuk sayısı azaldıkça karşılıklı bağımlılık azalmaktadır (Kağıtçıbaşı, 1990, s.96-100).

Türkiye'de, Ankara, İzmir, İstanbul gibi büyük kentlerde bile ailelerin "geniş aile" bağları devam etmektedir (Kongar, 1976, s.94). Aile bireylerinin dayanışma ve bağlılık içinde olması gelişmekte olan ülkelerde endüstrileşme ve

kentleşmeye rağmen süren bir olaydır. Zaten batıdaki çekirdek aile modeli tam anlamıyla endüstrileşmeye bağlı değildir. Türkiye'de aileler iş hayatlarıyla ilgili olarak üyelerini korumakta ve kollamaktadırlar (Kongar, 1991, s.88-89; Gökçe, 1993, s.195-200).

Gençlerin öğrenim yıllarında ve daha sonrasında aileleri tarafından desteklenmesi çok doğaldır. Üniversite öğrenimi yıllarında aileler çocuklarının başka illerdeki üniversitelere gitmesini ikinci derecede tercih etmektedirler. Bu durumun ekonomik ve psiko-sosyal boyutları vardır. Ailede insan ilişkilerine yönelik egemen değerler yakınlık, karşılıklı bağlılık, dayanışma, yakınlarından çok şey bekleme biçimindedir (Fişek, 1984, s.228; Çivi, 1987).

Doğaldır ki karşılıklı beklenti içindeki bireylerden, taraflar olarak ana-babaların ve gençlerin birbirlerinden bağımsız davranması oldukça zor olmaktadır. Gençlerin bağımsız olması beklenmektedir ama genç, "öğrenim yapan, hayatını kazanmak için çalışmayan ve kendine ait konutu bulunmayan kimsedir" (Gökçe, 1971) diye tanımlanırken bunu nasıl yapabilecektir? Ana-babası verdiklerinin karşılığını beklerken genç de onlara psikolojik olarak bağlılık içindeyken gelecekteki evliliğini (eş hayatını) ve (iş hayatını) bağımsız düşünebilecek midir?

Kentleşmeyle ailenin değerleri bütünüyle değişmediğinden gençlerin eşlerini ve oturacakları yeri seçmede özgür davranabilmeleri kolay değildir. Ana-babaların çocukları üzerindeki etkisi eğitim sonrasında da sürmektedir (Gökçe, 1978, s.7-21).

Tüm bağımlılık nedenleri ve biçimleriyle birlikte gençlerin aileleriyle çatışmaları da sürüp gitmektedir. Gençlerin bedensel, duygusal-sosyal değişimleri ve beklentileri farklılık gösterdikçe, anne-babanın değerleriyle ters düşme olduğu sürece çatışmalar kaçınılmazdır. Anne-baba eğitici sorumluluğu ve toplum değerlerini aktarma sorumluluğu taşıırken, gençler kimlik arayışı ve bağımsızlık kazanma gayreti içindedirler (Tezcan, 1988, s. 57-93).

Araştırmanın Amacı

Ailenin özelliklerinden soyutlanmış bir gençlik düşünülmesi pek mümkün görünmüyor. Gençlerin geleceğe bakışında "Ailesinin sosyo-ekonomik yapısı, bütünlüğü, eğitimi ve demokratikliğinin etkileri" vardır. Gençlerin gelecekle ilgili beklentileri yine aile üzerine ve iş üzerine olacaktır. Bu çalışmada gençlerin bugün içinde yer aldıkları ailelerinin ve gelecekte içinde yer alacakları ailelerin özellikleri nelerdir? Aileleri hakkında beklentileri nelerdir araştırılmak istenmiştir. Ayrıca gelecekte işle ilgili beklentileri de yoklanmıştır.

Hipotezler

Ana Hipotez:

Gençlerin içinde yer aldıkları ailelerine bağlı olarak gelecekle ilgili evlilik ve iş beklentileri vardır.

Alt Hipotezler:

Yukarıda tartışılan problemi üç ana başlıkta toplayarak alt hipotezler geliştirmek mümkündür.

- 1- Gençlerin bugünkü ailelerinin sosyo-ekonomik özellikleri vardır.
- 2- Gençlerin gelecekle ilgili evlilik beklentileri vardır.
- 3- Gençlerin gelecekle ilgili iş beklentileri vardır.

Yöntem

Evren ve Örneklem:

Türkiye'deki 15-24 yaş grubu gençlerin bazı özellikleri şöyledir:

Tablo 1: Gençlik Yaş Grupları Sayısı

Yaş Grubu	Toplam (Sayı)	Kız	Erkek
15-19	6.216	3.051	3.165
20-24	5.096	2.514	2.581
TOPLAM	11.312	5.565	5.746

(Kaynak: DİE, Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, 1990, s.36).

Tabloda da görüldüğü gibi toplam nüfus içinde (56.473.000) genç nüfusun oranı %20'dir. Diğer bir deyişle yaklaşık beş kişiden biri gençtir.

Bu yaş gruplarındaki gençlerin 1985 yılında okul bitirenleri; Lise ve Dengi okullar, için (3.818.000), Yüksek okul ve fakülteler için (1.493,000), 1992-1993 öğretim yılında üniversitede okumakta olanlar (915.765), yeni kayıt yaptıranlar ise (263.319) dur. Üniversite gençliği, bu yaş grubunun bir kısmını oluşturmaktadır.

Üniversite gençliği adına Mimar Sinan Üniversitesi'nin üç değişik fakültesinde eğitim gören toplam 2776 öğrenci araştırmanın evrenini oluşturmuştur.

Araştırmanın örnekleme ise Mimar Sinan Üniversitesi'nin üç fakültesinin 11 değişik bölümünde ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğrenim gören araştırmaya gönüllü katılan 215 öğrencidir.

Fen-Edebiyat Fakültesi teorik eğitim vermektedir. Bu fakültenin İstatistik, Matematik, Sosyoloji, Türk Dili ve Edebiyatı, Sanat Tarihi bölümleri araştırmada yer almıştır. Güzel Sanatlar Fakültesi uygulamalı öğretim vermektedir. Bu fakültenin Grafik, Sahne Sanatları, Resim-Heykel bölümleri ve daha çok teknik eğitim veren Mimarlık Fakültesi'nin Mimarlık Endüstri Ürünleri Tasarımı, Şehir ve Bölge Planlama bölümleri de araştırmada yer almıştır.

Tablo 2: Örnekleme Giren Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Dağılımı

FAKÜLTELER	Fakülte Toplamı	Cinsiyet Kız - Erkek	Medeni Durum Evli Bekar	TOPLAM
Fen-Ed.Fak.	97			
Mimarlık Fak.	57	109-106	5 - 210	215
Güzel Sanat. Fak.	61			

Tablo 2'de görüldüğü gibi çoğunluğu bekadır. Üniversiteli gençlik için bu durum normaldir.

Gençlerin yaşa göre dağılımı şöyledir:

Tablo 3: Gençlerin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş Grupları	Sayı	%
16-18	16	7.44
19-21	117	54.42
22-24	82	38.14
TOPLAM	215	100.0

Tablo 3'de görüldüğü gibi öğrencilerin çoğunluğu 19-21 yaş grubunda toplanmıştır. Öğrencilerin 1. sınıfta olanları örnekleme alınmadığı için daha büyük yaş gruplarında toplanmaları beklenen bir olaydır.

Öğrencilerin doğdukları yerleşim birimlerine göre dağılımı şöyledir:

Tablo 4: Öğrencilerin Doğdukları Yerleşim Birimlerine Göre Dağılımı

	SAYI	%
Büyük kent	151	70.23
Kent	29	13.49
İlçe	22	10.23
Köy	11	5.12
Bilinmeyen	2	0.93
TOPLAM	215	100.0

Tablo 4'de görüldüğü gibi öğrencilerin çoğunluğu (%70.23) büyük kentte doğmuşlardır.

Verilerin Toplanması:

Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan bir anketle elde edilmiştir. Ankette öğrencilerin ailelerinin sosyoekonomik özellikleri, öğrencilerin gelecekteki aileleri hakkındaki görüşleri ve beklentileri üzerine sorular yer almıştır (bkz.: Ek 1). Anket, öğrencilerin ders saatlerinde ve boş zamanlarında bireysel olarak uygulanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi:

Bu çalışmada verilerin SPSS paket programıyla istatistiksel analizi yapılmıştır. Değişkenlerin sadece frekans dağılımları verilmiş ve yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu çalışmada değişkenlerin (veriler) çözümlenmesinden elde edilen bulgular özetlenecek, problem doğrultusunda oluşturulan hipotezlerin sırasına dikkat edilerek bulgular verilecek ve yorumlanacaktır.

Bulguları üç başlık altında toplayabiliriz:

I- Öğrencilerin Aileleriyle İlgili Bulgular:

Aşağıdaki çeşitli maddeler ve tablolar öğrencilerin halen içinde yaşadıkları aileleriyle ilgili özellikleri göstermektedir.

a) Öğrencinin Kimle Oturduğu:

Öğrencilerin büyük kentte eğitim görmeleri barınma bakımından çeşitli seçenekler getirmektedir. Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 5: Öğrencilerin Birlikte Oturduğu Kişilere Göre Dağılımı.

Birlikte oturlan Kişi	Sayı	%
Ailesiyle	144	66.98
Tek Başına	22	10.23
Öğrenci Yurdunda	17	7.91
Bekar Arkadaşıyla	27	12.56
Bilinmeyen	5	2.33
TOPLAM	215	100.0

Tablo 5'de görüldüğü gibi çoğunluk ailesiyle birlikte oturmaktadır. Yüksek öğrenim gençliği olmalarına rağmen öğrenci yurdunda kalanlar % 7.91'le en az orandadır. Genellikle aileler ve gençler sosyo-ekonomik nedenlerle ailelerin oturdukları illerdeki üniversiteleri tercih etmektedirler.

b) Anne-Babanın Hayatta Olması:

Ailenin bütünlüğü bakımından anne ve babanın sağ olması önemlidir ve elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 6: Anne ve Babanın Hayatta Oluşu Bakımından Gençlerin Dağılımı

Anne- Babanın hayatta oluşu	Sayı	%
Anne-Baba Sağ	189	87.91
Anne-Baba Öldü	2	0.93
Baba Öldü	18	8.37
Anne Öldü	3	1.40
Bilinmeyen	3	1.40
TOPLAM	215	100.0

Tablo 6'da görüldüğü gibi büyük çoğunluğun (%87.91) anne-babası sağdır. Gençlerin aileleriyle birlikteliğinin yanında parçalanmamış aileler içinde yer almaları da dikkati çekmektedir. Bu çalışmada anne-babanın ayrı yaşamaları yoklanmamıştır.

c) Anne-Babanın Eğitim Durumu:

Öğrencilerin aileleri eğitimsel özellikler bakımından incelendiğinde elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 7: Öğrencilerin Anne-Baba Eğitimine Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Baba		Anne	
	Sayı	%	Sayı	%
Okuma Yazma bilmiyor	4	1.86	15	6.98
İlkokul	60	27.91	73	3.95
Orta Okul	21	9.77	26	12.09
Lise ve Dengi Okul	53	24.65	54	26.12
Yüksek Okul ve Fakülte	75	34.88	45	20.93
Bilinmeyen	2	0.93	2	0.93
TOPLAM	215	100.0	215	100.0

Tablo 7'de görüldüğü gibi yüksek okul bitirmiş babaların oranı (%34.88) ile en yüksek orandır. İkinci sırada % 27.91 ile ilkokul bitirenlerin gelmesi dikkati çekmektedir. Bu bulgu İstanbul gibi büyük kentte babaları ilkokul mezunu olan gençlerin de yüksek öğrenim görme şansına sahip olabildiklerini göstermektedir. Yine de büyük çoğunluk %59.53 oranla lise ve yüksek okul mezunu babaların çocuklarıdır. Alt sosyal sınıftan olanlar yüksek öğrenim görme şansını çok yakalayamamaktadırlar (Tezcan, 1988; Gökçe, 1984). Öğrencilerin annelerinin çoğunluğu (%33.95) ilkokulu bitirmiştir. Lise ve dengi okul bitirenlerin ve yüksek okul bitirenlerin toplamı (%47.05) da babalardan (%12,48) oranında geridedir. Annenin eğitimi üniversiteli gençlerin ailelerinde de yeterli değildir. Öğrencilerin tümünün üniversite bitireceğini varsayarsak, baba ve annenin eğitim düzeyleri çocuklarından düşüktür. Dünya görüşü ve gereksinimlerin karşılanması bakımından üniversiteli gençlerle anne-babalar arasında kuşak çatışmaları da doğal olacaktır.

d) Anne-Baba Mesleği:

Ailenin özelliklerinden birisi belki de en önemlisi babanın mesleğidir.

Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 8: Öğrencilerin Anne-Baba Mesleğine Göre Dağılımı.

Meslek	Anne		Baba	
	Sayı	%	Sayı	%
Ev Kadını	157	73.02	-	-
İşsiz	-	-	4	1.86
İşçi	3	1.40	31	14.42
Memur	29	13.49	60	27.91
Serbest	22	10.23	114	53.02
Bilinmeyen	4	1.86	6	2.79
TOPLAM	215	100.0	215	100.0

Tablo 8'de görüldüğü gibi annelerin ezici çoğunluğu (%73.02) ev kadınıdır. Ev kadını olma durumunda anneler işsiz sayılmamaktadır. Oysa eğitim durumuyla paralellik kurulduğunda (okuma-yazma bilmeyen, ilkökul ve ortaokul bitirenlerin toplam oranı %51.02 dir) sadece eğitimi düşük olanlar ev kadını değildir. Bu orandan %22 fazlasıyla anneler ev kadınıdır ve bu oranın içinde daha yüksek eğitilmiş olanlar da vardır. Bu durum onların seçimi olmaktan çok geleneksel aile anlayışının gereğidir (Kongar, 1976a).

Babaların çoğunluğu (% 53.02) ise serbest meslek sahibidir. Büyük kentlerin endüstri ve ticaret merkezleri olması dolayısıyla onların mal üreticisi veya satıcısı olması doğaldır. Bu durum öğrencilerin aile gelirlerinin de belirleyicisi olmaktadır.

e) Ailenin Geliri

Aile gelirinin gençlerin gelecek beklentileriyle yakından ilgisi vardır. Özellikle İstanbul gibi büyük bir kentte gençlerin gelecekteki aile anlayışını ve iş beklentisini ailesinin geliri büyük ölçüde belirleyebilmektedir.

Öğrencilerin aile gelirlerine ilişkin veriler şöyledir:

Tablo 9: Öğrencilerin Aile Gelirlerine Göre Dağılımı.

Aylık Gelir	Sayı	%
21 Milyondan fazla	52	24.19
11-20 Milyon	67	31.16
6- 10 Milyon	71	33.02
3- 5 Milyon	21	9.77
2 Milyondan az	3	1.40
Bilinmeyen	1	0.47
TOPLAM	215	100.0

Tablo 9'da görüldüğü gibi öğrencilerin çoğunluğu 6-10 milyonluk (%33.02) ve 11-20 milyonluk gelir diliminde toplanmıştır. 5 milyon ve daha az aylık gelire sahip olanlar %11.64 arasındadır. Buna göre üniversitede öğretim gören öğrencilerin ailelerinin yarısından fazlası %55.35 oranıyla 10 milyonun üzerinde gelire sahip olmakla birlikte büyük kent koşulları için bu miktarın yeterliliği tartışılabilir.

1994 yılı için bu aile gelirinin 15-24 yaşındaki gençlerin eğitim, beslenme, eğlenme v.s. giderlerini karşılayabilmesi açısından çok yeterli olduğunu söylemek güçtür.

II. Öğrencilerin Gelecekteki Aile Beklentileriyle İlgili Bulgular:

Aşağıdaki çeşitli maddeler ve tablolar öğrencilerin gelecekteki aileleri için düşündükleri özellikleri göstermektedir.

a) Öğrenciler İçin İdeal Evlenme Yaşı:

Eğitim koşulları ve sosyo-ekonomik koşullar göz önünde bulundurulduğunda gençler evlenme yaşını nasıl belirlemektedirler? Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 10: Öğrencilerin İdeal Evlenme Yaşına Göre Dağılımı.

Evlenme Yaşı	Kızlar için		Erkekler için	
	Sayı	%	Sayı	%
25-30	122	56.74	153	71.66
20-25	77	35.81	19	8.84
15-20	12	5.58	2	0.93
Bilinmeyen	4	1.86	41	19.07
TOPLAM	215	100.0	215	100.0

Tablo 10'da görüldüğü gibi gerek kızlar (%56.74) gerekse de erkekler için (%71.16) 25-30 yaş arası çoğunlukla ideal evlenme yaşı olarak belirtilmiştir. Erkekler için bilinmeyen oranının % 19.07 olması daha yukarı yaşların ideal evlenme yaşı olarak düşünüldüğüne işaret edebilir. Üniversiteli gençliğin Türkiye'deki genç nüfusun evlilik yaşına göre daha yukarıda bir ideal evlilik yaşı belirlediği dikkat çekicidir.

b) Evlenilecek Kişinin Seçimi:

Gelecekteki ailenin kurulmasında eş seçimindeki karar konusunda gençlerin anlayışı nasıldır?

Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 11: Öğrencilerin Evlenilecek Kişinin Seçimine Göre Dağılımı

Eş Seçim Biçimi	Sayı	%
Kendisi	202	93.95
Ailesi	1	0.47
Ailesiyle Birlikte	12	5.58
TOPLAM	215	100.00

Tablo 11'de görüldüğü gibi üniversiteli gençler ezici bir çoğunlukla (%93.95) eşlerini kendileri seçmek istemektedirler. Bu konuda öylesine titizlikle fikirlerini belirtmişlerdir ki 'bilinmeyen' hanesi oluşmamıştır. Bu saptama, üniversite düzeyindeki gençlerin geleneksel evlenme anlayışına karşı olduklarını göstermektedir.

c) Evlilik Sonrası Ailesiyle Birlikte Oturma:

Psiko-sosyal ve ekonomik koşullar dahilinde gençlerin aileleriyle birlikte oturmayı isteyip istemedikleri araştırılmıştır.

Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 12: Öğrencilerin Evlendikten Sonra Aileleriyle Birlikte Oturma Durumuna Göre Dağılımı.

Aileyle Birlikte Oturma	Sayı	%
Evet	3	1.40
Hayır	199	92.56
Kararsızım	13	6.05
TOPLAM	215	100.0

Tablo 12'de görüldüğü gibi öğrenciler %92.56 oranında aileleriyle birlikte oturmayı istememektedirler. Bu anlayışı kentlerde çekirdek ailenin yaygınlaştığı, gençlerin geleneksel geniş ailenin insan beklentilerine cevap veremeyişiyle birleştirmek mümkündür (Kongar, 1976b, s.404-407).

Öte yandan Türkiye'de hızlı nüfus artışı ve konut sorunu gibi sorunlarla gençlerin bu beklentileri arasında bağ kurulabilir.

d) Eşin Çalışmasını İsteme:

Özellikle erkek öğrencilerin eşlerinin çalışmasını isteyip istemediği araştırılmak istenmiştir. Sorular tüm öğrencilere sorulmuş olmakla birlikte, bu konuyla ilgili 'hayır' cevabının erkek öğrencilere ait olacağı beklenmiştir.

Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 13: Öğrencilerin Eşin Çalışması İsteğine Göre Dağılımı.

Eşin Çalışması	Sayı	%
Evet	193	89.77
Hayır	19	8.84
Bilinmeyen	3	1.40
TOPLAM	215	100.0

Tablo 13'de görüldüğü gibi eşinin çalışmasını isteyenler çoğunluktadır (%89.77). Ancak %8.84 oranında da olsa gençlerin (erkek öğrenciler) eşlerinin çalışmasını istemedikleri gözlenmektedir. Anneleri %73.02 oranında ev kadını olan öğrenciler için bu oran az sayılabilir. Gençlerin çoğunluğu geleneksel aile yapısı içinde annenin çalışmadığını gözlediği ve yaşadığı halde aynı durumu sürdürmeyi istememekte veya beklememekteler. Beklentinin bu biçimde olması sosyal, ekonomik ve eğitimsel nedenlerden olabilir.

e) Kaç Çocuk İstendiği:

Gençlerin gelecekteki aileleri için kaç çocuk istediklerine ilişkin veriler şöyledir:

Tablo 14: Öğrencilerin istedikleri çocuk sayısına göre dağılım.

İstenilen Çocuk Sayısı	Sayı	%
Çocuk Olmamalı	21	9.77
1 Çocuk	44	20.47
2 Çocuk	131	60.93
3 Çocuk	17	7.91
Bilinmeyen	2	0.93
TOPLAM	215	100.0

Tablo 14'de görüldüğü gibi çoğunluk %60.93 iki çocuk istemektedir. Aile planlaması çalışmaları göstermektedir ki Türkiye'de her aile istediğinden bir fazla çocuğa sahip olmaktadır. Üniversiteli gençler için bu beklenmeyen durum daha az olabilir. Nitekim tek çocuk ve sıfır çocuklarla birlikte en fazla iki çocuk sayısı %91.17 oranındadır. Marmara Bölgesi ve İstanbul kentinde doğurganlık oranı, Türkiye'deki toplam doğurganlık oranından (%2.65) daha azdır (DİE, 1990 İstatistik Yıllığı).

III. Öğrencilerin Gelecekteki İş Beklentileriyle İlgili Bulgular:

Aşağıdaki çeşitli maddeler ve tablolar öğrencilerin gelecekteki beklentilerini göstermektedir

a) Gelecek Konusundaki Tutum:

Öğrencilerin geleceğe bakışıyla ilgili veriler şöyledir:

Tablo 15: Öğrencilerin Gelecek Konusundaki Tutumlarına Göre Dağılım.

Tutum	Sayı	%
İyimserim	130	60.47
Aldırış Etmem	23	10.70
Kuşkuluyum	54	25.12
Kötümserim	3	1.40
Bilinmeyen	5	2.33
TOPLAM	215	100.0

Tablo 15'de görüldüğü gibi öğrenciler %60.47 oranında iyimserdir. İkinci sırayı gençler için beklenen davranış olan 'aldırış etmem' yerine 'kuşkuluyum' almaktadır. Bu da gençlerin iş bulma vs. konularında güvenli beklentileri olmadığını göstermektedir.

b) Geleceğe Yönelik En Büyük İstek:

Öğrencilerin gelecekte en çok ne istediklerine ilişkin veriler şöyledir:

Tablo 16: Öğrencilerin Gelecekte En Çok Neyi İstediklerine Göre Dağılım.

En çok istenen şey	Sayı	%
İyi bir iş	31	14.42
İyi bir evlilik	21	9.77
Daha yüksek öğrenim	19	8.84
İşinde yükselme	38	17.67
Sıcak dostluk ilişkisi	32	14.88
Zengin olma	12	5.58
Diğer	62	28.84
TOPLAM	215	100.0

Tablo 16'da gençlerin belirtilen seçenekler içinde en çok işinde yükselmeyi (%17.67) tercih ettikleri görülmektedir. Verilen seçeneklerin dışında kalan istekleri (%28.84) olanlar 1/3'ü oluşturmaktadır. İyi bir iş (%14.42) kadar, sıcak dostluk ilişkisi de (%14.88) gençler için önemli olabilmektedir. Büyük kentlerde gençler arasında da gözlenebilen yalnızlık, yakın dostluk ilişkisi özlemine ortaya çıkarmaktadır. Üniversite gençliği ile yapılan başka araştırmalar da gençlerin yalnızlık çektiğini göstermektedir (Kocacık, 1987, s.22).

c) Hayatta Başarılı Olmanın Koşulu:

Gelecekte başarılar farklı nedenlere bağlanmaktadır.

Elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 17: Öğrencilerin Başarılı Olma Koşuluna Göre Dağılımı.

Başarılı Olma Koşulu	Sayı	%
Çok çalışma	83	38.60
Eğitimli olma	41	19.07
Şanslı olma	15	6.98
Destekleyecek birisinin olması	30	13.95
Diğer	46	21.40
TOPLAM	215	100.0

Tablo 17'de Çok çalışma ve eğitimli olmanın birlikte (%57.67) yüksek oran oluşturması önemli bir bulgudur. Ancak gençler Türkiye gerçeğinde destekleyecek birisinin olmasına da (%13.95) önem vermektedirler. Yine de çağdaş toplumdaki gerçek başarı koşullarını gözden ırak tutmamış olmaları dikkat çekmektedir.

d) Nasıl Bir İşte Çalışılmak İstendiği:

Öğrencilerin gelecekteki iş beklentilerine ilişkin veriler şöyledir:

Tablo 18: Öğrencilerin Çalışmak İstedikleri İşe Göre Dağılımı.

İstenilen İş	Sayı	%
Kamu hizmeti	3	1.40
Sigortalı bir iş	4	1.86
Kendi iş yeri	62	28.84
Yetenek ve bilgiye uygun bir iş	116	53.95
Çok para kazandıran iş	10	4.65
Diğer	20	9.30
TOPLAM	215	100.0

Tablo 18'de gençlerin gelecekte kendi yetenek ve bilgilerine uygun bir işte çalışmayı benimsedikleri gözlenmektedir. 1994 Türkiye'sinde yükselen değerler doğrultusunda çok para kazandıran işin %4.65 oranında tercih edilmesi üniversiteli gençler için ilginç bir saptamadır. Üniversite öğrenimi gören gençler eğitimin önemini ve çalışma hayatıyla eğitimin uygun düşmesinin gerektiğinin bilincindedirler. Her ne kadar Türkiye'de eğitim ve öğretim sistemi piyasa koşullarına uygun düşmese de (Şenatalar, 1991, s.237) özlenen gerçek budur.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Mimar Sinan Üniversitesi'nin 215 öğrencisi üzerinde yapılan araştırmaya göre cinsiyet dağılımı eşit sayılabilir. 19-21 yaş grubunda toplanma vardır ve öğrencilerin çoğunluğu büyük kent doğumludur.

Araştırmada ortaya çıkan bulgular şöyle toplanabilir:

a- Öğrencilerin çoğu aileleriyle birlikte oturmaktadır.

b- Öğrencilerin büyük bir kısmının anne-babası sağdır.

c- Anne-babaların eğitim durumu ilkökul ile yüksek öğrenim arasında yayılma göstermektedir. Annelerde ilkökul bitirenler ve okuma yazma bilmeyenler (%40.83) oldukça yüksektir. Yüksek öğretim gören babalar daha fazladır.

d- Anne-baba meslekleri eğitim düzeylerine bağlı olarak, babalar için daha çok serbest meslek ve memur, anneler için ise ev kadını ve memur biçimindedir.

e- Öğrenciler aile geliri açısından değerlendirildiğinde çoğunluk orta gelir düzeyine sahip ailelerden gelmektedir (1994 yılı için ortalama aylık gelir 5.000.000 - 10.000.000 TL'dir).

f- Üniversiteli gençler 25-30 yaş arasında evlenmeyi uygun görmektedirler. Eğitimin uzun olması ile geç evlenme arasında bir paralellik gözlenmektedir.

g- Üniversiteli gençler evlenirken eş seçimlerini kesinlikle kendilerinin yapmasından yanadırlar ve evlendikten sonra aileleriyle oturmak istememektedirler.

h- Gençler gelecekteki ailelerinde en fazla iki çocuk istemektedirler. Büyük bir çoğunluk (%89,77) eşlerinin çalışmasını istemektedir.

ı- Gençler, gelecekteki konusunda çoğunlukla iyimserdir. %25 oranında kuşku olanlar da vardır. Bunun çok çeşitli psikolojik ve sosyo-kültürel nedenleri olabilir.

i- Gençlerin gelecekte beklenenleri açısından tercihleri değişiktir. Büyük çoğunluğun istediğinin "iyi bir iş" veya "iyi bir eş" gibi seçeneklerde toplanması dikkat çekmektedir.

j- Gençler başarılı olmayı çalışmayla ve eğitilmiş olmayla ilgili bulmuşlardır. Buna bağlı olarak da gelecekte yetenek ve bilgilerine uygun işlerde çalışmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Gençlerin bu seçimi, çalışma hayatı için onların iyi eğitilmeleri gerektiğini bir kez daha vurgulamaktadır.

Gençler bir ülkenin itici ve geliştirici gücüdür. O nedenle uluslar, geleceğin güvencesi ve başarısı için gençlerin eğitimine önem vermekte, sorunlarıyla ilgilenerek yapıcı ve yaratıcı kuşaklar yetişmesine özen göstermektedirler.

Ulusal kalkınmada beyin gücünün vazgeçilmezliği dolayısıyla bu görev geleceğin üst kademe yöneticilerini yetiştiren üniversitelere verilmiştir. Ancak, iyi eğitilen gençlik gelecekte bilinçli ve iyi yöneticiler olabilecektir (Sencer, 1990, s. 146-148).

Öte yandan gençlerin iyi eğitim görme ve eğitime uygun alanlarda çalışmak istemeleri onların mutluluğu da sayılmaktadır. Gelecek kaygısının azalması onların hem bilgi hem de ilgiyle desteklenmelerine bağlıdır. Gençlerin bilgili, verimli ve mutlu olması sosyo-ekonomik, eğitimsel ve psikolojik sorunlarının tanınması, anlaşılması ve çözülmesiyle mümkün olabilir.

Eğitimin her aşamasında ve üniversitede yeterli ve nitelikli eğitim özlemi giderilerek (İpşiroğlu, 1990, s. 175-177) ve psikolojik sorunlara eğilerek gençleri eğitsek, onları geleceğin güvencesi olarak görebiliriz. Bu güvenilen kişilerin yetiştirilmesinde ailenin önemini de hiç bir zaman unutmamak gerekir.

ABSTRACT

This work aims to introduce psychosocial tendencies of university youth who dynamic, advocate of change, sensitive about socio-cultural and artistic events and different from adults and the other young groups. Writer aims to set these groups' features through applied method. As research field, totally 2776 students who study at tree different faculties of Mimar Sinan University were chosen. And research's sampling is 215 volunteer students who studies at tree different faculties and eleven different branches' of this university.

KAYNAKÇA

- Anar, Suat.** Üniversite Öğrencilerinin Bazı Özellikleriyle Değerleri Üzerine Bir Araştırma, C.Ü. 1985 Yay.No: 17, Sivas.
- Atabek, Erdal.** Kuşatılmış Gençlik, İstanbul. 1989.
- Baymur, Feriha.** Yurtlarda Kalan Yüksek Öğrenim Gençlerinin Başlıca Problemleri, 1969 H.Ü. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt 1, Sayı 1.
- Celebi, Nilgün.** Genç ve Kültürel Bütünleşme, Aile Yazıları 2, Bilim Serisi. 1991.
 ————— Köy Gençlerinin Sorunları, Milletlerarası Gençlik Kongresi, 1991 Selçuk Üniversitesi Yayınları.
- Çivi, Selma.** Gençlik Olaylarında Kişilik Özellikleri, Uluslar- arası Terörizm ve Gençlik, 1987 Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Çuhadaroğlu, Füsün.** Üniversite Gençlerinde Kimlik Bocalamaları, Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu. B.Ü. Ankara. 1989.
- Ekşi, Aysel.** Psikolog ve Antropologların Görüşü Açısından Gençlik Dönemi, Psikoloji Dergisi, Ankara. 1979.
- Fişek, Güler.** Türk Ailesinin Dinamik ve Yapısal Özellikleri Üzerine Düşünceler ve Konuya İlişkin Bir Ön Çalışma Raporu, Ulusal Psikoloji Kongresi III, İstanbul. 1984.
- Gökçe, Birsen.** Gecekondu Gençliği, H.Ü. Yayınları, Ankara. 1971.
 ————— Evlilik Kurumuna Sosyal Bir Yaklaşım. H.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:1.- 1978
 ————— Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları M.E.G.S.B. Yayını, Ankara. 1984.
 ————— Gecekondularda Ailelerarası Dayanışmanın Çağdaş Organizasyonlara Dönüşümü, 1993 Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı, Ankara.
- Güleç, Cengiz.** Ergenlik Çağı Krizleri, XXI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, 1985 Mimezay Ofset, İstanbul.
- Güler, Müzeyyen.** Üniversite Öğrencilerinin Eysenck Kişilik Kuramına Göre Özellikleri, Yayınlanmamış Master Tezi, 1983, Ankara.
- Holtzman, H. Wayn.** Family Structure and Youth Attitudes, Problems of Youth to Adulthood in a 1965. Changing world Muzaffer Sherif and Carolyn W.Sherif.Aldine Publishing Company, Chicago.
- İpşiroğlu, Zehra.** Düşünen İnsan mı Emir Kulu mu? Yüksek Öğretimde Sorunlar ve Çözümler, 1990 Cem Yayınevi, İstanbul.
- Light, Donald, Keller, S., Calhoun, C.,** Reading and Rewie for Sociology, McGraw-Hill Publishing Company. 1989.
- Kağıtçıbaşı, Çiğdem.** İnsan Aile ve Kültür, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1990.
- Kasapoğlu, Aytül.** Gençlik Sorunlarını Çözümleme Yaklaşımları, Türk Aile Ansiklopedisi, Cilt:2. 1991.
- Kocacık, Faruk.** Üniversite Gençliği, Cumhuriyet Üniversitesi Öğrencilerinin Sorunları Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma, C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Sivas. 1987.
 ————— Gençlik ve Sorunları, C.Ü. Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1988.
- Kongar, Emre.** İzmir'de Kentsel Aile, Sosyal Bilimler Derneği Yayını, Ankara, 1976a
 ————— Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, Cem Yayınevi, İstanbul, 1976b

- Türkiye'de Aile Yapısı Evrimi ve Bürokratik Örgütlerle İlişkisi, 1991 Aile Yazıları 2, Ankara.
- Köknel, Özcan.** Cumhuriyet Gençliği ve Sorunları, Cem yayınları, İstanbul, 1974.
- Özcan, Ziya.** Polis Akademisi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Geçmişleri, 1991 İ.Ü. Sosyoloji Dergisi, İstanbul.
- Özdemir, Ethem.** Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Problemleri, H.Ü. Psikolojik 1985 Hizmetler Anabilim Dalı, (Bastılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- Özguven, Ethem.** Üniversite Öğrencilerinin Uyum Sorunları ve Başetme Yolları, B.Ü. 1989 Psikolojik Danışma ve Araştırma Merkezi, Ankara.
- Sencer, Muzaffer.** Yüksek Öğretimde Sorunlar ve Çözümler, Üniversite Öğretim Üyeleri Der. 1990 Cem yay. İstanbul.
- Şenatalar, Burhan.** Türkiye'de Üniversite Atmosferi, Çağdaş Kültürümüz, Olgular ve Sorunlar, 1991 Cem Yayınevi, İst.
- Tezcan, Mahmut.** Eğitim Sosyolojisi, Olgaç Matbaası, Ankara. 1988.
- Ünver, Özkan.** 12-24 Yaş Gençlerinin Sosyo-Ekonomik Sorunları M.E.G.S.B., Ankara, 1986.
- Yörükoğlu, Atalay.** Gençlik Çağı Eğitimi ve Ruhsal Sorunları, İş Türk Ltd. Şti., Ankara, 1985.

Ek 1

ÜNİVERSİTELİ ve İŞÇİ GENÇLİK ANKET FORMU*

Dr. Müzeyyen GÜLER

1- Cinsiyetiniz?

- Kız
 Erkek

2- Yaşınız?

- 16-18
 19-21
 22-24

3- Medeni Durumunuz?

- Evli
 Bekar

* Bu soru kağıdı 15-24 yaş arasındaki gençlere uygulanacaktır. İstanbul, 1994.

4- Nerede Doğdunuz?

- Büyükkent
- Kent
- İlçe
- Köy

5- Televizyon seyredermisiniz?

- Evet
- Hayır

6- (Hayır ise) Neden?

- Televizyonum yok
- Zamanım yok
- Günah olur
- Kaliteli program yok

7- Kitap veya dergi okurmusunuz?

- Evet
- Hayır

8- (Hayır ise) neden?

- TV seyretmek yeterli
- Yeterli param yok
- Zamanım yok
- Gezmek eğlenmek daha ilginç

9- Tiyatroya gidermisiniz?

- Hiç gitmem
- Senede bir kez
- Senede 2 kez
- Senede 3 kez ve daha fazla

10- Hangi sporu yaparsınız? (Birden fazla cevap işaretlenebilir)

- Voleybol/Basketbol
- Futbol
- Tenis
- Yüzme ve yürüyüş
- Boks/güreş
- Karate/tekvando
- Kayak

11- Kendinize ait paraylana yapıyorsunuz?(Birden fazla cevap işaretlenebilir)

- Ev için harcıyorum
- Giyimime harcıyorum
- Kitap alıyorum
- Okul ihtiyaçlarımı karşılıyorum
- Sinema ve eğlenceye harcıyorum
- İçki ve sigaraya harcıyorum
- Çeyizlik ev eşyası alıyorum

12- Kiminle oturuyorsunuz?

- Ailemle
- Tek başıma
- Öğrenci yurdunda
- Bekar arkadaşım

13- Anne-babanız yaşıyor mu?

- Annein-babam sağ
- Babam öldü
- Annem - babam öldü
- Annem öldü

14- Babanızın eğitim durumu

- Okuma-yazma bilmiyor
- İlkokul
- Ortaokul
- Lise ve dengi okul
- Yüksekokul

15- Annenizin eğitim durumu nedir?

- Okuma-yazına bilmiyor
- İlkokul
- Ortaokul
- Lise ve dengi okul
- Yüksekokul

16- Babanızın mesleği nedir?

- İşsiz
- İşçi
- Memur
- Serbest

17- Annenizin mesleği nedir?

- Ev kadını
- İşçi
- Memur
- Serbest

18- Aile içinde önemli kararlarda son sözü kim söyler?

- Tüm aile bireyleri
- Annem
- Babam
- Annem-babam ortak

19- Ailenizin gelir düzeyi nedir? (Aylık olarak)

- 21 milyondan fazla
- 11-20 milyon
- 6-10 milyon
- 2-5 milyon
- 2 milyondan az

20- Ailenize isteklerinizi nasıl iletirsiniz?

- Açıkça söylerim
- Ailedeki diğer kişiler aracılığıyla
- Söyleyemem
- Annem-babam aracılığıyla iletirim

21- Herhangi bir sorun anında ilk başvurduğunuz danışman kimdir?

- Annem/babam
- Hocam/şefim
- Arkadaşım

22- Size Göre İdeal Evlenme Yaşı Kaçtır?

- A- Kadın için 16-20 21-25 26-30
- B- Erkek için 16-20 21-25 26-30

23- Evleneceğiniz kişiyi kimin seçmesini istersiniz?

- Kendimin
- Ailemin
- Ailemle birlikte

24- En çok kaç çocuk sahibi olunmalı?

- Çocuk sahibi olunmamalı
- 1 çocuk
- 2 çocuk
- 3 çocuk ve daha fazla

25- Evlendikten sonra ailenizle birlikte oturmayı düşünüyor musunuz?

- Evet
- Hayır
- Kararsızım

26- Eşinizin çalışmasını istermisiniz?

- Evet
- Hayır

27- Geleceğiniz konusunda görüşünüz nedir?

- İyimserim
- Aldırış etmem
- Kuşkuluyum
- Kötümserim

28- Geleceğe yönelik en büyük isteğiniz nedir? (Birden fazla cevap işaretlenebilir)

- İyi bir iş
- İyi bir evlilik
- Daha yüksek öğrenimi
- İşimde yükselme
- Sıcak dostluk ilişkisi
- Zengin olma

29- Sizce hayatta başarılı olmak en çok neye bağlıdır? (Birden fazla cevap işaretlenebilir)

- Çok çalışmaya
- Eğitimli olmaya
- Şanslı olmaya
- Destekleyecek birisinin olmasına

30- Nasıl bir işte çalışmak isterdiniz?

- Kamu hizmetinde
- Sigortalı bir işte
- Kendi iş yerinde
- Yetenek ve bilgime uygun işte
- Çok para kazandıran işte

Not: 31-38. Soruları Sadece Çalışan Gençler Cevaplandıracaktır.

31- En son bitirdiğiniz okul hangisidir?

- İlkokul
- Ortaokul
- Lise
- Meslek lisesi
- Yüksek okul

32- Eğitiminiz yarım kaldıysa neden?

- Okumayı sevmiyorum
- Okul yoktu
- Ailem izin vermedi
- Ekonomik durumumuz uygun değildi

33- Eğitiminize hangi düzeyde devam etmek istersiniz?

- İstemiyorum
- Orta öğretim
- Mesleki öğretim
- Yüksek öğretim.

34- İşinizdeki mevkiiniz nedir'?

- Büro elemanı
- Tekniker
- Ustabaşı
- İşçi

35- Çalıştığınız işi değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

- Evet
- Hayır
- Kararsızım

36- Kazancınızı ailenize veriyor musunuz?

- Hiç vermiyorum
- Bir kısmını veriyorum
- Tamamını veriyorum

37- İş yerinde en çok şikayet ettiğiniz konu hangisidir? (Birden fazla cevap işaretlenebilir)

- Ücretlerin yetersizliği
- Çalışma koşullarının düzensizliği
- Yönetimin baskıcı tutumu
- Teknolojinin eksikliği
- Bilgi yetersizliği

38- Hangi sosyal güvenlik kuruluşuna üyesiniz?

- Üye değilim
- SSK
- Emekli Sandığı
- Özel sigorta

Araştırmayı Yapan Teşekkür Eder.